

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

6. Кремень В. Г., Ткаченко В. М. Європейська інтеграція та стратегування освітнього простору України. *Освітологічний дискурс*. 2024. Т. 3, № 1. С. 5–18.
7. Міністерство освіти і науки України. Національна стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки. Київ : МОН України, 2021. 72 с.

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10-455-458>

Гедікова Н. П.,

доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних наук і права
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
м. Одеса, Україна
ORCID ID: 0000-0001-9730-8527

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Сучасна система міжнародних відносин характеризується високим рівнем динамічності, зумовленим процесами глобалізації, мультиполярності, регіоналізації, технологізації, зростанням ролі недержавних акторів, появою та зміцненням нових центрів сили. У таких умовах дипломатія як ключовий елемент зовнішньої політики зазнає суттєвої трансформації. Ефективність дипломатії визначається не лише здатністю досягати зовнішньополітичних цілей, а й адаптивністю до нових викликів, серед яких: особливості технологічного розвитку і змін, переструктуризація світової економіки, новітні демографічні процеси, гібридні конфлікти, локальні війни та глобальні кризи.

У Стратегії зовнішньополітичної діяльності України (2021) зазначено, що пріоритетними напрямками зовнішньополітичної діяльності є «забезпечення незалежності і державного суверенітету України, відновлення її територіальної цілісності, протидія агресії Російської Федерації, курс на набуття повноправного членства в ЄС та в НАТО, просування українського експорту і залучення іноземних інвестицій, захист прав та інтересів громадян України за кордоном, утвердження позитивного іміджу України у світі» [1].

У цьому контексті питання ефективної дипломатії України потребує комплексного наукового осмислення.

Дипломатична діяльність України базується на національному і міжнародному праві. Основними нормативно-правовими актами, які формують інституційні і правові основи функціонування дипломатії України є: Конституція України, яка визначає характер і принципи зовнішньополітичної діяльності держави [2], Закон України «Про дипломатичну службу» (2018), у якому зазначено, що її діяльність спрямована на реалізацією зовнішньої політики України, забезпечення захисту національних інтересів України у сфері міжнародних відносин, а також прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном [3], Віденська конвенція про дипломатичні зносини (1961), яка регламентує принципи забезпечення ефективного здійснення функцій дипломатичних представництв як органів, що представляють держави [4], Статут Організації Об'єднаних Націй [5].

Однією з основних цілей Організації Об'єднаних Націй, як зазначено у її Статуті, є «підтримання міжнародного миру та безпеки» [5], досягнення якої вбачається на основі міжнародної взаємодії держав. У цьому контексті дипломатія виступає ключовим механізмом її здійснення, однак в сучасних умовах динамічних змін міжнародних відносин вона усе частіше виявляється недостатньо ефективною.

Так, повномасштабна збройна агресія Російської Федерації (РФ) проти України ускладнила дипломатичну діяльність нашої держави. Це виявилось в тому, що вона набула критичного значення як інструмент забезпечення національної безпеки і незалежності, збереження територіальної цілісності, відстоювання суверенітету держави та отримання міжнародної підтримки.

Крім того, ці тенденції обумовили низьку проблем ефективності дипломатії України, зокрема, обмеженість ресурсів (фінансових, кадрового потенціалу, інституційних можливостей) у порівнянні з провідними державами, що впливає на масштаби дипломатичної присутності; недостатню адаптацію до нових форм дипломатії, що потребує модернізації інструментів цієї діяльності; інституційні виклики, серед яких неналежна координація між органами влади, залежність від зовнішніх партнерів.

Водночас агресія РФ активізувала міжнародну підтримку Україні, що стало важливим досягненням вітчизняної дипломатії.

Перспективними напрямками підвищення ефективності української дипломатії, які сприятимуть зміцненню суб'єктності України на міжнародній арені, більш активній її участі у глобальних процесах, можемо розглядати:

По-перше, здійснювати реформування дипломатичної служби України відповідно до європейських стандартів, яке є одним із ключових напрямів державного розвитку та інтеграції до європейського простору. Цей процес

передбачає модернізацію інституційної структури дипломатичної служби, удосконалення кадрової політики, професійну освітню підготовку дипломатів, постійне підвищення їх професійної зрілості та прозорий кадровий відбір. Зауважимо, що реформування дипломатичної служби України відповідно до європейських стандартів є не тільки необхідною умовою для євроінтеграції, але й пріоритетним напрямком у процесі побудови та розвитку ефективної і професійної системи зовнішньополітичної діяльності держави.

По-друге, продовжувати розвиток публічної дипломатії, яка «сприятиме формуванню позитивного іміджу держави для налагодження нових політичних зв'язків, розвитку торговельно-економічного партнерства, поширення достовірної інформації про розвиток та досягнення України» [1]. Акцентуємо увагу на тому, що саме концепція «м'якої сили» відіграє важливу роль у цьому процесі.

По-третє, активно використовувати можливості цифрової дипломатії, зокрема, такі сучасні технології як соціальні мережі, big data, штучний інтелект. Цей інструмент забезпечить системну роботу в соціальних мережах і цифрових платформах державних та недержавних акторів, дипломатичного представництва, через які вони матимуть можливість протидіяти дезінформації, фейкам і маніпулятивним впливам, поширювати достовірну інформацію, формувати позитивний імідж України та розвивати міжнародні зв'язки з іноземними партнерами.

По-четверте, створити умови для інтеграції інноваційних підходів, зміцнення міжнародної співпраці, а також посилити аналітичну складову у визначенні та реалізації зовнішньої політики держави.

Отже, ефективність дипломатії України в сучасних умовах динамічних змін міжнародних відносин визначається її здатністю адаптуватися до глобальних трансформацій та можливістю реагувати на новітні виклики.

Література:

1. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України : Указ Президента України від 26.08.2021 р. № 448/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>

2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про дипломатичну службу : Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text>

4. Vienna Convention on Diplomatic Relations. Done at Vienna on 18 April 1961. Entered into force on 24 April 1964. United Nations, Treaty Series, vol. 500, p. 95. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

5. United Nations Charter (full text). URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

Громико О. Є.,
здобувачка вищої освіти 2 курсу
ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Чалик В. Р.,**
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного
управління
ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ

Актуальність теми зумовлена триваючим процесом реформування правової системи України в напрямі її гармонізації з європейськими стандартами правосуддя. В умовах інтеграції до європейського правового простору практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) трансформувалася з факультативного джерела інтерпретації правових норм у фундаментальний інструмент правозастосування. Оскільки згідно із законодавством України рішення ЄСПЛ є джерелом права, їх вплив на адміністративне судочинство проявляється не лише у зміні процедурних аспектів розгляду справ, а й у докорінному перегляді філософії взаємовідносин між особою та державою.

Вплив практики ЄСПЛ на національну судову систему є визначальним не тільки у контексті виконання окремих рішень щодо України, а й тому, що вона має загальний (*erga omnes*) характер, що, у свою чергу, детермінований нормативним (прецедентним) характером рішень Європейського суду. Ці рішення загального характеру не тільки впливають на зміну позитивістської парадигми праворозуміння у сфері захисту прав людини на природно-правову, а й обов'язково потребують урахування усталеної (прецедентної) практики суду у

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції